

ผลการพัฒนาทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ
ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม)

พรพิมล แดงไทย*

ธงชัย สมบูรณ์**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องผลการพัฒนาทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนออทิสติก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เชิงกึ่งทดลอง (quasi - experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการมีปฏิสัมพันธ์ในโครงการศูนย์ต้นแบบพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 คน โดยการใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติเรื่องราวทางสังคม ซึ่งใช้ในการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 5 เรื่อง แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ศึกษาพัฒนาการระหว่างก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินระดับทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ การดำเนินการทดลอง Single Subject Design ใช้แบบแผนการศึกษาแบบ A – B – A Design เมื่อพิจารณาคะแนนประเมินหลังจัดกิจกรรมเสร็จแต่ละแผน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงว่ากิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา เอกจิตวิทยาการศึกษาศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐาน การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์พื้นฐานการศึกษาศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา

ผลการศึกษาพบว่า

ก่อนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับพอใช้ หลังการทดลองนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับดี และในระยะติดตามผลนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับดี นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นั่นแสดงว่ากิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์

บทนำ

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2555 – 2561 (คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2553, หน้า 16) กล่าวไว้ว่า ให้ภาครัฐรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วน จัดข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และการฝึกอบรม เกี่ยวกับการสร้างและปรับสภาพแวดล้อมโดยอาศัยหลักการการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ของคนพิการ สนับสนุนการจัดตั้งกลไกให้คำปรึกษา ติดตามประเมินผล และพัฒนานวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการปรับสภาพแวดล้อมทางสังคมและที่อยู่อาศัยให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้จริงจัดการขยายโอกาสการเข้าถึงทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพของแต่ละคน การจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงต้องแตกต่างกันไปตามความบกพร่องของแต่ละประเภท จำเป็นต้องมีการจำแนกความพิการหรือความบกพร่องให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องตามความต้องการจำเป็นและศักยภาพของคนพิการ

การขาดทักษะสังคมในเด็กที่มีภาวะออทิสติก ยังคงเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ได้การยอมรับจากบุคคลในสังคม เช่น การทักทายหรือการเริ่มบทสนทนากับเพื่อนหรือคนรู้จัก การเข้าสังคมเด็กที่มีภาวะออทิสติกอาจยังทำได้ไม่เหมาะสม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนในชั้นเรียน การใช้ประโยชน์ในการร้องขอสิ่งต่างๆจากบุคคลอื่น ไม่สามารถมีสัมพันธภาพร่วมกับผู้อื่น (วุฒิชัย ใจนะภา, 2556, หน้า 2) พฤติกรรมเหล่านี้เด็กที่มีภาวะออทิสติกยังไม่สามารถรับรู้ความรู้สึกได้ เพราะเด็กที่มีภาวะออทิสติกขาดความเข้าใจในมุมมองของความคิดหรือการกระทำของบุคคลอื่น ขาดความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขาดการใช้จินตนาการ การใช้บทบาทสมมติจำลองสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถฝึกให้เด็กได้เรียนรู้กับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นว่าตัวเองต้องทำอะไรถ้าเกิดเหตุการณ์เหล่านี้

กิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นการสร้างสถานการณ์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมร่วมในกลุ่ม เช่น การจำลองสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันในการเรียนรู้เรื่องการแบ่งปันการมีน้ำใจ

สถานการณ์จำลอง คือ ครูให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสติกไป 5 ชั้น และมีเพื่อนนักเรียนที่นั่งด้วยอยู่ 4 คน ควรสอนให้นักเรียนที่มีภาวะออทิสติกแบ่งขนมให้เพื่อน 4 คน คนละ 1 ชิ้น และเหลือไว้ให้ตนเอง 1 ชิ้น แต่มีเพื่อนนักเรียน 1 คน ที่ต้องการขนมเพิ่ม ซึ่งถ้าเราให้ไปเขาก็จะไม่ได้ขนม เพราะเหลือแค่ 1 ชิ้น เพราะฉะนั้นต้องสอนให้นักเรียนรู้จักรักษาสีทึบของคุณ รู้จักปฏิเสธ ถ้ามีใครต้องการเอาเปรียบ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจการแสดงออกของพฤติกรรมตนเองและพฤติกรรมบุคคลรอบข้างตามธรรมชาติในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงหรือเหตุการณ์ในสังคม เด็กที่มีภาวะออทิสติกสามารถเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคม ทำให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป (วัชร หนุมงกุล, 2557, หน้า 3)

การใช้เรื่องราวทางสังคมสามารถช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้เด็กออทิสติก มีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น สามารถรับรู้ เข้าใจ และปฏิบัติตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม (อัจฉราพรรณ ทนัฒไชยชมภู, 2557, หน้า 122) เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่น่าไปใช้ในการศึกษา เพราะเป็นวิธีที่สร้างพัฒนาการทางการมีปฏิสัมพันธ์ได้เป็นอย่างมาก

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษา ผลการพัฒนาทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก ทำให้เด็ก รู้จักการปฏิบัติตนในการเข้าสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และเป็นแนวทางในการฝึกทักษะทางสังคมทางการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนออทิสติก ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการมีปฏิสัมพันธ์ในโครงการศูนย์ต้นแบบพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 15 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนออทิสติกที่มีความบกพร่องทางการมีปฏิสัมพันธ์ในโครงการศูนย์ต้นแบบพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียน

ที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

- 2.1 ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ ว่าเป็นเด็กออทิสติก
- 2.2 ได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมการศึกษา
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้พัฒนาทักษะทางสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
2. นักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีพัฒนาการทักษะทางสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ดีขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเรื่องผลการพัฒนาทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. เรื่องราวทางสังคม ซึ่งใช้ในการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 5 เรื่อง
3. แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ผลการพัฒนาทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ โดยใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (quasi - experimental research)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. สร้างแผนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ โดยใช้เรื่องราวทางสังคม
2. การสร้างเรื่องราวทางสังคม
3. แบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาแบบ Single Subject Design ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ A – B – A Design

ระยะเสัันฐาน	ระยะการทดลอง	ระยะติดตามผล
A_1	B	A_2

ระยะที่ 1 ระยะเสัันฐาน (A_1) สังกตทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการดำเนินการทดลอง โดยผู้ศึกษาร่วมกับงานแนะแนวเพื่อนำเรื่องราวบทบาทสมมติแทรกเข้าในหลักสูตรการเรียนการสอนเฉพาะกิจเพื่ดำเนินการทดลอง รวบรวมข้อมูลของกิจกรรม การเริ่มบทสนทนาเข้าหากลุ่มเพื่อนเพื่อทำงานร่วมกันเข้าไปขอเพื่อนเล่นด้วยรู้จักการทักทายรู้จักการแบ่งปันให้เพื่อนยืมเครื่องเขียนแบ่งปันขนมให้เพื่อนเก็บของได้นำไปส่งคืนให้ครูโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ถึง วันที่ 13 เดือน กันยายน พ.ศ. 2561 ใช้เวลาครั้งละ 30 นาทีรวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง

ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล (A_2) สังกตทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์ ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังการดำเนินการทดลอง โดยหยุดการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเวลา 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้ศึกษาเข้ามาสังเกตกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งเพื่อติดตามผลการประเมินทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

ศึกษาพัฒนาการทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนออทิสติกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผล โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินระดับทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์

ผลการศึกษา

ก่อนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 14.00$, $SD = 1.73$) หลังการทดลองนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทกษะสังคมด้ำนการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 21.00$, $SD = 1.00$) และในระยะติดตามผลนักเรียนมีคะแนน

เฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 22.00$, $SD = 3.61$) และเมื่อพิจารณาคะแนนประเมินหลังจัดกิจกรรมเสร็จแต่ละแผน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นั่นแสดงว่ากิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่าก่อนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 14.00$, $SD = 1.73$) หลังการทดลองนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 21.00$, $SD = 1.00$) และในระยะติดตามผลนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 22.00$, $SD = 3.61$) และเมื่อพิจารณาคะแนนประเมินหลังจัดกิจกรรมเสร็จแต่ละแผน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นั่นแสดงว่ากิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทักษะสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้การแสดงบทบาทสมมติสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการกระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรมตามที่ผู้ศึกษาได้วางเป้าหมายไว้ในการศึกษาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกได้เป็นอย่างดี โดยที่ผู้ศึกษาได้ให้นักเรียนในชั้นเรียนเดียวกันแสดงบทบาทสมมติ และกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติตาม พฤติกรรมการปฏิบัติตนในสังคมที่ผู้ศึกษาได้กำหนดขึ้นด้วยการฝึกแบบซ้ำ ๆ และทบทวนอยู่ตลอด อีกทั้งยังมีการฝึกการแสดงพฤติกรรมอย่างเป็นลำดับขั้นชัดเจน ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์พฤติกรรมของแต่ละทักษะในการปฏิบัติตนในสังคม โดยให้เพื่อนที่เป็นนักเรียนปกติมาฝึกซ้อมการแสดงบทบาทสมมติในแต่ละทักษะในการปฏิบัติตนในสังคมตามทักษะทางสังคมที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งบทบาทสมมตินั้นจะเป็นการจำลองบทบาทขั้นตอนของทักษะการปฏิบัติตนในสังคมที่นักเรียนจะต้องเผชิญอยู่ในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นได้จากในขณะที่ต้องดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนทุกวัน โดยผู้ศึกษาคาดว่าการแสดงบทบาทสมมติดังกล่าว จะเป็นการช่วยส่งเสริมการรับรู้ให้แก่ นักเรียน และยังเป็น การเอื้อและสอดคล้องกับการแสดงพฤติกรรมตามขั้นตอนที่อยู่ในกิจกรรมบทบาทสมมติที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอให้นักเรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนของแต่ละทักษะ และได้มีการแสดงตามขั้นตอนของแต่ละทักษะจากการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้ศึกษาได้กำหนดขึ้นควบคู่กันไป จึงทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้นกว่าก่อนการศึกษา ในขณะเดียวกันการศึกษาดำเนินการฝึกทักษะทางสังคม ในลักษณะของการฝึกซ้ำย้ำทวนโดยทำซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง ซึ่งจะเห็นได้จาก แผนการจัดกิจกรรมในแต่ละทักษะ แผนละ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ครั้งละ 30 นาที ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวน่าจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี โดยผลของการดำเนินการทดลองในระยะการทดลอง (B) จะเห็นได้ว่านักเรียนออทิสติกสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนเมื่อสังเกตในระยะติดตามผล (A₂) จะได้ว่าคะแนนลดต่ำลง 1-2

คะแนนนั้นเนื่องจากนักเรียนออทิสติกเมื่อไม่ได้รับการฝึกฝนเหมือนระยะทดลอง (B) จึงทำให้นักเรียนออทิสติกมีบางขั้นตอน แต่ถึงอย่างไรพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่คุณศึกษาได้กระทำการฝึกจึงส่งผลให้ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกหลังฝึกสูงกว่าก่อนการฝึก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ระยะเวลาในการฝึกควรมีการยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของการสอนในแต่ละครั้ง โดยในการฝึกครั้งแรก ๆ อาจกำหนดระยะเวลาให้มาก่อน แต่พอนักเรียนคุ้นเคยแล้วในการฝึกทักษะต่อไปครูอาจจะใช้เวลาลดลงได้

2. นักเรียนมีพฤติกรรมที่อยู่ไม่นิ่งในบางครั้งขณะที่ดำเนินการสอน ครูควรกระตุ้นเตือนให้นักเรียนมีความสนใจหรืออาจจะมีการจูงใจ หรือการเสริมแรงให้เด็กในกรณีที่นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

3. ครูควรใช้คำสั่งที่ชัดเจนและกระชับเพื่อให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตามในขณะที่ดำเนินการใช้การแสดงบทบาทสมมติโดยจะต้องเขียนหรือกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการฝึก

ข้อเสนอแนะในการทำศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรนำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ไปประยุกต์ใช้ในทักษะด้านสังคมเรื่องอื่นๆ เช่น การรับรู้และการแสดงออกทางอารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การเล่น และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม กับนักเรียนกลุ่มออทิสติก

2. ควรนำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ไปทดลองใช้กับนักเรียนออทิสติกในระดับอื่นๆ

3. ควรนำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มอื่น ๆ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2558). *การศึกษาสำหรับคนพิการ*. ค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://202.151.176.107:8080/public/education.do?cmd=goView&id=122>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564*. ค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=47194&Key=news20>
- วุฒิชัย ใจนะภา. (2556). *การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชระ หนูมงกุฎ. (2557). *ผลของการใช้ชุดภาพรวมกับการแสดงบทบาทสมมติเพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัจฉราพรรณ ทนนไชยชมพู. (2557). *การใช้เรื่องราวทางสังคมเพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กออทิสติก*. การค้นคว้าอิสระ (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.